

РЕАЛІЗАЦІЯ КОГНІТИВНОЇ ТА ЕМОЦІЙНОЇ СФЕР ЯК ФАКТОР ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ

Губницький О.О.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 208 «Агроінженерія»,
Миколаївського національного аграрного університету
Миколаїв, Україна*

Когнітивна сфера особистості відіграє важливу роль у побудові власного світогляду. Серед пізнавальних процесів виділяють відчуття і сприймання, які утворюють відчуттєвий рівень пізнання, а також мислення, уяву, які утворюють логічний рівень пізнання. У реальному психічному житті всі ці процеси злиті, єдині і залежать від структури і змісту особистості людини, її мотивів, глобальної мети тощо.

Відчуттєвий рівень існує як у людей, так і у тварин. На мою думку чуттєве відображення в нас хоча і має спільні риси на початку життєвого циклу, але не тотожне. Праця і мовлення сформували специфічно людські відчуття і сприймання, що відрізняються змістом, фізіологічними механізмами і місцем у процесі пізнання. У тварин це, як правило, вища форма орієнтування, а в людини - початкова форма пізнання.

Другий ступінь пізнання - логічне пізнання - властивий тільки людині. До нього належать мислення та уява. Мислення базується на чуттєвому пізнанні і протікає у формі як образів, так і понять, виділяючи суттєві зв'язки предметів та явищ. Уява полягає у створенні образів таких об'єктів і процесів, яких людина не сприймала, які, можливо, не існують у навколишньому середовищі. Мислення та уява є основою специфічно людського пізнання, перетворювальної функції людського інтелекту, продуктивності і творчої діяльності особистості.

Психічні процеси утворюють структуру інтелекту людини. Інтелект як розуміння, осягнення розумом являє собою систему розумових операцій з образами, символами, знаками, об'єднану певним когнітивним стилем та стратегією розв'язування задач, розумову здатність, здібності, обдарованість.

Тому інтелектуальну діяльність пов'язують передусім з відображувальною і регулятивною діяльністю. Ця діяльність значною мірою представлена функціями мислення такими як логіка, стійка увага, оперативна пам'ять, а також сприймання, уява, інтуїція, пізнання нового.

Інтелект як пізнавальна діяльність людини поєднує в собі набутий досвід (знання, розумові навички, вміння) і здатність подальшого самостійного його набуття і творчого застосування на практиці. Ці категорії поєднані між собою здібностями і обдарованістю людини, її креативному мисленню, проникливістю, кмітливостю та допитливістю.

Важливу роль інтелектуальних здібностях має співвідношення теоретичних і практичних знань, логічного й образного компонентів. Розумова діяльність спирається на роботу правої (творча) і лівої (логічна) півкуль головного мозку. Кожна людина при мисленні використовує обидві частини, але в різній мірі. Це пояснює різноманіття людських думок і ступінь сприйняття дійсності.

Інтелект - досить складне інтегративне психічне явище, що включає в свою структуру сукупність пізнавальних процесів та їхніх результативних елементів. Але він не може бути зведений до одного з них, наприклад, мислення, уяви, пам'яті чи досвіду. Часто можна помітити знижені пізнавальні можливості при збереженні аналітичної діяльності і мисленого процесу як такого. Ерудиція - важлива властивість інтелекту, але розум людини не можна оцінити тільки значним обсягом знань, бо це одна зі складових інтелекту.

Отже, когнітивна сфера особистості забезпечує динамічне сприйняття дійсності, формує досвід, сприяє формуванню світогляду людини, зберігає зв'язок з дійсністю. За таких умов відбувається не тільки передача знань, вироблення умінь, але й уміння вчитися самостійно, формування життєвих планів, спрямованості пізнавальних інтересів, ціннісних орієнтацій, розвиток свого особистого потенціалу суб'єктів освітнього процесу сучасного закладу вищої освіти [2].

У цій сфері взаємодіють психічні процеси, що забезпечують єдиний потік цілісної, свідомої, відображувальної та перетворювальної продуктивної діяльності. Ця сфера сприяє розвитку інтелектуальної діяльності людини. З самого початку життя починаються когнітивні процеси які починають формування особистості.

Список використаних джерел:

1. Психологія [Електронний ресурс] : методичні рекомендації з вивчення дисципліни та виконання практичних та самостійних робіт для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня "Бакалавр" спеціальності 201 "Агрономія" / уклад. Л. В. Гула. - Електрон. текст. дані. - Миколаїв : МНАУ, 2020. - 80 с.

2. Гула Л. В. Історичні засади формування студентоцентрованої освітньої парадигми / Л. В. Гула // Психологія та педагогіка у ХХІ столітті: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень : тези доповідей міжнар. науково-практичної конференції, 5-6 червня 2020 р. м. Київ. - К., 2020. – С.3-5. https://pidru4niki.com/1157071837214/psihologiya/kognitivna_sfera_osobistosti

*Науковий керівник – асистент Гула Л.В.
Миколаївський національний аграрний університет*